

Egyre közelebb a Természethez...

Egy Pest megyei kistelepülésen több mint egy évtizede jár egy utat Lakatos Géza amit ma így hívnak: Biofalu Máriahalmon. Az utat épületek "szegélyezik" amelyek egyre inkább elvesztik megszokott házformájukat, beleolvadnak a Pilis lankáiba.

Géza útja elején több mint egy évtizede építtette első épületeit Máriahalmon. A falu főutcáján épület családi ház valamint egy nyugdíjas otthon és panzió épületegyüttese a tradicionális, természeteshez közeli, ma ökológikusnak mondott anyagokhoz nyúlt vissza. Vályogfal, ahol lehet fafödém, napkollektorok, mindez a tradicionális építészet kissé megújított formai szerkesztési szabályai szerint, profi építész által megtervezett, majd vállalkozásszerűen megépített épületekben alkalmazva. Az építkezés munkalehetőséget teremtett, újabb funkciót, új életet vitt a faluba. Az első épületek mellé újabb családi házak, többlakásos lakóépület is épült, amelyekben mindig új építési, épületgépészeti technikákat próbáltak ki az építetők. Az épületek építészetileg továbbra is beleilleszkedtek a falu képébe, egy kis utcát alkotva már a főutca és a patak között.

A közgazdászként végzett Építő útja ekkor érdekes kanyarhoz érkezett. A lassan egybeérő "régi biofalu"-tól távol saját tervei alapján elkezdte a "Fecskeház" építését. A favázás, faszindellyel borított ház anyaghasználata továbbra is természetes, de formavilága teljesen elüt az általános maskulin szellemiségtől. A házon nincs egy merőleges, nincsenek sarkok, és kívül-belül domináns elemmé válik a fa, lehető legtermészetesebb formáiban (kezeletlen faszindely, gömbfa gerendák). A ház már egy másik emberről szólt és kivívta a falu egységes ellenérzését. (Racionálisan szemlélve ez érthető is, hiszen a ház újonnan parcellázott részre épült, és befejezetlenségével, formai elemeivel még a formai kísérletekben nem szerénykedő környezetéből is kirí.)

Ezen előzmények után jobban érthető az "új biofalu" első pillantásra meghökkentő épületei. A patakparti panzióhoz szomszédságában 50 ha-os területen gondolja Géza megvalósulni a közel 60 házból álló biofalut. Első házként felépítette jelenlegi házát, amely a "Fecskeház"-hoz hasonló feminim formákkal, a permakultúra elveit követő kis kerttel egy lehetőséget villant fel. Számos hazai ökofalutól eltérően itt ez csak egy lehetőség nem egy minta. Géza elgondolása szerint a 60 ház 5-10 közösség lakhelye lehet, amelyek egymástól független építészeti formákkal is operálhatnak. Azt szeretné, hogy olyanok tudják itt megvalósítani házaikat, akik minél harmonikusabb kapcsolatban akarnak élni Föld és Ég között. A településen még további fából, vályogból, szalmából és nádból épület épületek vannak (Gombaházak, Istálló, Ikerház), amelyek inkább jelzésként szolgálnak, lehetséges funkciókat vázolnak. A megvalósulását egy honlap segíti (www.biofalu.hu), van rendezési terv is, de kezdeti beruházásként csak a terület fásítását kezdték meg. Az elültetett többezer gyümölcs, hárs és egyéb facsemete ma alig látszódik, csak azok fogják túlélni az első éveket, amelyek megtalálják helyüket a tájban.

A Biofalu eddigi története során felrúgta a tradicionális építészet kompromisszumokkal kiforrott örökségét, és egy korábbi, formailag ősi, de technikailag lényegesen egyszerűbb építészet felé fordult. Az építészet természetesen csak lenyomat. Lenyomata annak, hogy mi a fontosabb a biztonság vagy a kozmikus renddel való kapcsolat.

A máriahalmi Biofalu egyike az ország számos ökofalujának. Egy azon kísérletek közül, amelyek utat keresnek életmódunk érzékelt, vagy elfojtott problémáira. Segítenek számos régi életformát és technológiát megőrizni, továbbfejleszteni. Lehetőséget adnak teljesen új társadalmi modellek, filozófiák és életmódok kipróbálására. Nem látjuk ma lappangó társadalmi és gazdasági problémáinkra adható válaszok közül mi működik és mi nem. Ezen kezdeményezések evolúciós kísérletek és az idő el fogja dönteni melyik, milyen és mekkora közösség számára nyújthat mintát, kiutat.

Medgyasszay Péter

2007. 06. 30.